

Fosfor og nitrat fanges i drænrør

Noget tyder på, at drænrør omviklet med Xilit, der er en form for aktivt kul, kan rense drænvandet fra markerne for næringsstoffer. (Foto: Anne Kjærsgaard Krogh)

Næringsstoffer kan neutraliseres, hvis drænvandet fra markerne løber gennem et filter af aktivt kul. Det tyder tyske undersøgelser på, og systemet testes netop nu i Nordjylland.

AF ANNE KJÆRSGAARD KROGH

■ På Birkelse Hovedgaard ved Brovst i Nordjylland er Viden-centret og Danske Maskinstationer og Entreprenører netop i gang med at teste forskellige typer af drænrør.

Sideløbende med landsforsøget er der gravet nogle drænrør ned, der er omviklet med Xilit, der er en form for aktivt kul. Xilit er et biprodukt fra brunkulsproduktion.

- Xilit har den egenskab, at når drænvand med fosfor og nitrat kommer i forbindelse med det, sker der en ion-bytning. Det bevirker, at fosfor og nitrat delvist neutraliseres, fortæller Klaus Aage Bengtsson, Nordkær Dræn, der er den danske importør af drænrørene.

De første resultater fra forsøget kommer til foråret.

Fjerner op til 51 procent

En repræsentant for Videncentret Planteproduktion har netop været til møde i Tyskland omkring effekten af de nye typer af drænrør.

Tyske laboratorieforsøg viser, at Xilit kan fjerne mellem 18 og 51 procent nitrat, og mest når der er meget vand.

Der er større usikkerhed omkring, hvor meget fosfor der kan fjernes, og her venter man stadig på mere dokumentation.

Aktivt kul på drænrør skal mindske udledning af næringsstoffer

Udledningen af fosfor og nitrat kan mindskes væsentligt ved brug af drænrør, der er omviklet med aktivt kul, tyder nye undersøgelser på.

AF ANNE KJÆRSGAARD KROGH

Klaus Aage Bengtsson, Nordkær Dræn i Gandrup i Nordjylland, har fået nogle lidt anderledes drænrør hjem, end dem han normalt importerer fra den tyske producent RBM.

Rørene, af filtertypen PP 1000, er nemlig omviklet med aktivt kul af typen Xilit. Det er et biprodukt ved produktionen af brunkul.

- Det findes i brunkulslejer i Tyskland og er simpelthen planterester, man graver op af jorden, fortæller han.

Xilit har den egenskab, at når drænvand med fosfor og nitrat kommer i forbindelse med det, sker der en ion-bytning.

- Det bevirker, at fosfor og nitrat delvist neutraliseres, fortæller Klaus Aage Bengtsson.

Det testes netop nu af Videncentret Planteproduktion

i samarbejde med Danske Maskinstationer og Entreprenører på Birkelse Hovedgaard ved Brovst, hvor der sideløbende med et landsforsøg med drænrør laves et forsøg med drænrør med aktivt kul. De første resultater kommer til foråret.

Kan blive miljøkrav

Klaus Aage Bengtsson husker selv det aktive kul fra dengang, man sætte aktivt kul-filtre på traktorens ventilationsan-

læg, så man ikke indåndede midlerne, når man kørte med sprøjtten.

Drænrørene fungerer som ganske almindelige drænrør, og de kan enten pløjes eller graves ned på helt traditionel vis.

Han kender endnu ikke prisen på rørene, men vurderer, at de vil blive en smule dyrere end de almindelige drænrør.

Han ser store perspektiver i systemet.

- Tyske forskere mener, at

Klaus Aage Bengtsson, Nordkær Dræn, er den danske importør af drænrørene med aktivt kul.

Xilit, et overskudsprodukt fra brunkulsproduktionen, omviklet drænrør, skulle kunne mindske udledningen af næringsstoffer. (Fotos: Anne Kjærsgaard Krogh)

det er den rigtige metode. Hvis det slår an, og hvis det virkelig kan rense næringsstofferne fra, så kan det blive et lovkrav at bruge slanger med aktivt kul, siger han.

Spændende – men stadig meget nyt

Hos Videncentret Planteproduktion er man også meget interesseret i, om drænmotoden med Xilit virker.

I forgårs var konsulent Camilla Lemming til møde i Tyskland, hvor både producent og Landesamt für Berg-

bau, Energie und Geologie (LBEG), der er en del af Staatlichen Geologischen Dienste Deutschlands, fremlagde resultater af laboratorieforsøg.

- Forsøgene viste, at Xilit kan fjerne mellem 18 og 51 procent nitrat, og mest i forsøg med høj vandstand, siger konsulenten og understreger, at laboratorieforsøg ikke direkte kan overføres til virkeligheden, hvor der er flere faktorer, der spiller ind.

- De viste ikke resultater for fosfor, og vi venter på mere materiale, men umiddelbart

ser det ud til, at Xilit kun virker i et par år på fosfor men op til 15 til 20 år på nitrat, fortæller hun.

Det blev også oplyst, at drænrør med Xilit vil koste omkring 500 euro mere pr. hektar i forhold til almindelige drænrør.

- Hvis prisen holder, og hvis det virker, så er det absolut interessant for landbruget, siger Camilla Lemming.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.